

funding for democracy and human rights projects. At the same time, however, the Obama Administration initiated a significant shift in policy toward Cuba beginning in 2009 that included the abolition of certain restrictions on remittances and travel.

The article emphasizes that the significant changes in US-Cuban relations were occurred in the second term of Barack Obama. A new course in U.S. relations with Cuba, announced by the President, included the reestablishment of diplomatic relations with Cuba; a review of Cuba's designation by the Department of State as a state sponsor of international terrorism; and an increase in travel, commerce, and the flow of information to and from Cuba.

The author examines the factors that influenced the change of the Washington's policy on Cuba, in particular failure of U.S. policy of the embargo; the economic benefits of normalization of Cuba-United States relations; the impact of public opinion; the political influence of the Cuban American lobby; the attitude of Latin America towards the US-Cuban stand-off; the changes under way within Cuba since the assumption of the presidency by R. Castro in 2008 and others. The article contained evaluation of the current state and progress of the US-Cuban normalization process.

Key words: USA, Cuba, Embargo, «Spy Swap», the Cuban Five.

УДК 327.8(73+460):327(8)«20»

<http://doi.org/10.17721/2521-1706.2016.02.205-213>

Анастасія Хмель,
кандидат історичних наук, старший викладач,
Чорноморський державний університет
імені Петра Могили

ВІДНОСИНИ ІСПАНІЇ ЗІ США В ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКОМУ РЕГІОНІ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Анотація. В статті на основі аналізу різних джерел автор висвітлює та характеризує відносини між США та Іспанією в Латиноамериканському регіоні. Автором проаналізовано сучасний стан розвитку Латиноамериканського регіону та інтереси, які мають США та Іспанія в регіоні. Щодо інтересів Сполучених Штатів в регіоні ЛА, то вони полягають у важливості його географічного розташування для безпеки США, економічних можливостях регіону та можливості змінити антиамериканський напрям деяких латиноамериканських країн. Щодо інтересів Іспанії в регіоні, то вони обумовлені історичною спадщиною, економічними зв'язками та можливістю через вплив Іспанії в регіоні ЛА посилити своє значення в ЄС. Оскільки і для США і для Іспанії стабільність і безпека регіону ЛА є визначальними (з різних причин), країни часто виступають єдиним фронтом у вирішенні проблем регіону. Однак, початок ХХІ ст. був відзначений і відходом Іспанії від проамериканського курсу в ЛА, зокрема в роки прем'єрства Х.Л. Родрігеса Сапатеро. В результаті сильного тиску з боку США, Іспанія повернулася до провадження в регіоні проамериканського курсу, але її імідж там трохи погіршився. Зроблено висновок, що іспано-американські відносини в Латиноамериканському регіоні характеризуються як співробітництво, але такими вони будуть до того моменту, поки Іспанія не здобуде більшого впливу та ваги в регіоні, ніж це передбачено США.

Ключові слова: зовнішня політика, США, Іспанія, ЛА, співробітництво, інтереси.

США на сьогодні є лідером у світі (зважаючи на їх економічну могутність, військову силу і політичний вплив), хоча останнім часом питання лідерства США і піддається сумніву. І той факт, що країни Латинської Америки, які знаходяться у безпосередній близькості із лідером, в більшості дотримуються

антиамериканського напрямку у зовнішній політиці, є вкрай небезпечним для останнього. Тому Вашингтон шукає можливості, аби послабити серед країн ЛА антиамериканські позиції через співробітництво з іншими країнами, які мають довіру країн ЛА, зокрема Іспанією. Іспанія, в свою чергу, прагне до реалізації власних інтересів в регіоні, і те, яким чином їй вдається балансувати між дотриманням власних інтересів і інтересами в регіоні світового лідера і формулює актуальність даної теми. Тема є достатньо непростюю і важливою, з огляду на кількість публікацій, які висвітлюють інтереси та політику США у регіоні (наприклад, Зб. Бжезінський [2-3], А. Орлова [11]), інтереси Іспанії в регіоні і у світі (Н. Анікеева [1], К. Федорова [13], Т. Жолонко [8], І. Єрмоленко [7]), та розвитку регіону ЛА (Н. Весела [5], Т. Богданова [4], А. Киридон [10]). Але в той самий час, майже відсутні публікації, які зачіпають висвітлення стану відносин між Іспанією та США в регіоні. Отож мета даного дослідження – висвітлити співробітництво та суперечливі питання у відносинах між Іспанією та США в ЛА. Завдання ж полягає у аналізі стану відносин Іспанії зі США в регіоні і їх еволюції відносин на початку ХХІ ст.

Отож, щодо місця регіону у світі на сьогодні. Так, українська дослідниця А. Киридон зазначає, що «регіон Латинської Америки послідовно закріплює свої позиції, як один з центрів впливу та господарського зростання у біполярному світі, що проходить етап свого становлення. Це 33 незалежні держави з населенням 600 млн. чоловік, ВВП у більш ніж 2 трлн. доларів та об'ємом зовнішньої торгівлі приблизно у 1,2 трлн. дол. На сьогодні жодна з країн Латинської Америки не входить до групи найпотужніших держав світу, але в сукупності цей регіон суттєво впливає на глобальну політику й економіку завдяки зростаючому господарському потенціалу, чисельності населення, яке постійно збільшується, та значним покладам корисних копалин» [10]. На сьогодні впливовий імідж як нова країна-гігант в регіоні має Бразилія, Мексику визначають як державу з потужною зовнішньоторговельною експансією, значну вагу визнано за агропромисловим комплексом Аргентини та енергетичним комплексом Венесуели, визнаються економічні успіхи Чилі.

У більшості країн регіону на початку ХХІ ст. відбулися глибокі зрушення у всіх без виключення сферах суспільного життя: економіці, політиці (внутрішній і зовнішній). На сьогоднішній день у розвитку регіону чітко простежуються наступні тенденції: 1. зміна політичної орієнтації більшості країн регіону; 2. перегляд пріоритетів міжамериканських відносин; 3. проблема наркотрафіку у діалозі США – Латинська Америка; 4. нова динаміка інтеграційних процесів в середині континенту; 5. підвищення активності країн Латинської Америки на світовій політичній арені [10].

До цього варто додати появу впливових акторів міжнародної спільноти в даному регіоні, які на сьогодні займають там передові позиції: Китай, РФ. Наприклад, Китай на разі входить до сімки найбільших торгових партнерів Південної Америки [19, с. 3]. Збільшення частки ВВП Китаю в світовому валовому продукті створило сприятливі умови для зростання національних економік країн ЛА, що виявилось у більш незалежній щодо США зовнішньоторговельній політиці. Відносини між Китаєм і країнами ЛА за часів Д. Буша-молодшого розвивалися по висхідній. Остання обставина опосередковано сприяла ослабленню залежності латиноамериканських країн від США з питань зовнішньої політики. Відтак початок

XXI ст. країни Центральної і Південної Америки провели в спробах диверсифікації своїх зовнішньополітичних партнерів [15, с. 3].

Не є таємницею, що зсув політики багатьох латиноамериканських країн у лівий бік (наприклад, 1998 р. – Венесуела – Уго Чавес, 2003 р. – Бразилія - Інасіо Лула де Сильва, 2003 р. – Аргентина – Нестор Кіршнер, а з 2007 р. – Кристина Кіршнер, Болівія – Ево Моралес і т.д.) для США є негативним сигналом, який символізує недовіру до свого впливового північного сусіда.

Щодо інтересів Іспанії в регіоні. Для іспанців, у яких прийнято називати регіон «Іспанською Америкою» [9] він є спорідненим регіоном через спільне історичне минуле і культурну спадщину. І, не зважаючи на віддаленість від регіону, у зовнішній політиці Іспанії за прем'єрства Х.М. Аснара, Іспанія поновила свої позиції та добрі відносини з країнами регіону. Адже для іспанців, на сьогодні країни ЛА цінні не тільки своїм спільним з Іспанією історичним минулим, а й тим, які інтереси та переваги може мати Іспанія з цих історичних зв'язків сьогодні. Так, зважаючи на такі історичні обставини, ще іспанський диктатор Ф. Франко аргументуючи переваги вступу Іспанії до ЄЕС висував наступну тезу: «Зв'язки Іспанії з іспаномовними народами Америки настільки трансцендентні, що, звичайно, можуть слугувати для кращого взаєморозуміння між націями Європи і Америки. Іспанія, яка має свої ноги в Європі, і серце своє в Америці, може мати тісний зв'язок між двома континентами» [14]. Як відомо, ця аргументація разом із економічними успіхами Іспанії спрацювала, і Іспанію прийняли до ЄЕС. Саме в Латинській Америці розташована країна з найбільшою кількістю іспаномовного населення (Мексика) і саме через відродження впливу в даному регіоні, слугуючи мостом між ЄС та Латинською Америкою, Іспанія може претендувати на лідерські позиції в Європі.

Для Іспанії, як і для багатьох країн, що були метрополіями, характерні тенденції до поновлення впливу у колишніх колоніях. Це відбувається засобом поглиблення економічних зв'язків та посиленого інвестування країн ЛА. Так, на початку 2000-х рр. іспанські банківські структури контролювали більше 40% банківської системи Мексики, 30% фінансових ринків Аргентини і Чилі, а також близько 20% Бразилії. Телекомунікаційна компанія «Telefonica», вперше вийшовши на ринок регіону в 1990 р. вже до середини 2000-х рр. повністю контролювала більше 10 компаній латиноамериканського ринку і більше 60% телекомунікаційних послуг, завдяки чому вона стала одним з найбільших операторів світу. Компанія «Repsol YPF» перетворилася на найбільшу енергетичну компанію не тільки Аргентини, а й всього регіону. Ключовими об'єктами інвестиційної діяльності Іспанії є Аргентина, Бразилія, Мексика та Чилі. Обсяг інвестицій іспанських компаній в економіку Бразилії є найбільшим в Латинській Америці і одним з найбільших у світі. До країн ЛА за період 1993-2010 рр. було спрямовано понад 130 млрд. євро. інвестицій [13, с. 42-43].

Зважаючи на важливість регіону ЛА для Іспанії, відносини з країнами цього регіону та з регіоном в цілому, передбачені в законодавстві Іспанії. У Законі «Про діяльність та міжнародну службу держави» (2014 р.), який послуговував передумовою для розробки «Стратегії зовнішньої політики» (початок 2015 р.), серед зазначених основних цілей Іспанії є і латиноамериканський. Так, серед 5 ключових вимог до Зовнішньої Служби Іспанії, на третьому місці знаходиться поглиблення інтеграції в Європі, а на четвертому – забезпечення належної

координації зовнішніх дій Іспанії з Латиноамериканською спільнотою: «Це справжній вимір Іспанії, який походить від історії, культурної і мовної спорідненості...» [16]. Тут варто зазначити, що відбулася зміна із зазначення регіональних цілей зовнішньої політики на більш глобальні: боротьба з тероризмом, глобальним потеплінням і т.д., і тільки про європейський і латиноамериканський напрямки зазначається окремо. Статті 52 та 53 Закону присвячені створенню спеціалізованих спільних технічних комісій під керівництвом Американського співтовариства націй а також розвитку Ібероамериканського діалогу. Так, в рамках Ібероамериканського співтовариства націй, підкріпленого діалогом, передбачається прийняття узгоджених дій, а іспанський уряд має сприяти спільній ініціативі. Також в Законі передбачені Ібероамериканські зустрічі глав держав і урядів, які сприятимуть згуртованості і співробітництву всередині співтовариства, і у її міжнародній проекції, особливо її зв'язків і відносин з ЄС [16].

Варто згадати і про міжамериканські організації, в яких приймає участь Іспанія і за діяльністю яких уважно спостерігає. В першу чергу варто згадати про Ібероамериканські зустрічі, які проводяться з 1991 р. та створення Тихоокеанського альянсу у 2012 р. Іспанія стала першою європейською країною, що отримала статус спостерігача в Тихоокеанському альянсі, створеного Чилі, Перу, Колумбією і Мексикою. З тих пір Іспанія шукає шляхи до активної співпраці з Альянсом. Прем'єр-міністр М. Рахой взяв участь у саміті, який відбувся в Калі (Колумбія) в травні 2013 р. Загалом, Іспанія сприяє інтеграції і багатосторонності, що є найкращою відповіддю новій міжнародній реальності. Тому вона підтримує різні процеси економічної, політичної і комерційної інтеграції, такі, як Союз народів Південної Америки (УНАСУР), Система центральноамериканської інтеграції (СІСА) і Південноамериканський спільний ринок (МЕРКОСУР) і з інтересом відзначає інтеграції нових імпульсів, які розвиваються в регіоні у співтоваристві держав Латинської Америки і Карибського басейну (СЕЛАС) [18].

Коли в 2010 р. Іспанія головувала в ЄС, Х.Л. Родрігес Сапатеро намагався вибудувати діалог із Кубою, скориставшись тим, що він зможе це зробити не одноосібно, а через ЄС. Головною метою він ставив допомогу постраждалим від репресій, не заціклюючись на критиці режиму Р. Кастро [13, с. 21].

Щодо США, то для них регіон ЛА теж дуже важливий, але з іншої причини. Оскільки він знаходиться в безпосередній географічній близькості до території США, то і займає «життєво важливе стратегічне значення», за визначенням Зб. Бжезинського [3, с. 87]. Саме це обумовлює важливість регіону та негативне ставлення до будь-якої країни світу, що буде прагнути на лідерство в регіоні.

Відносини між глобальним лідером і країнами ЛА суттєво погіршилися під час «холодної війни», адже США втручалися у внутрішні справи держав регіону задля забезпечення власної безпеки. Але мали зворотній результат – лівий поворот на Кубі в 50-х рр. Саме тоді, за ствердженням Зб. Бжезинського, – під час «...Кубинської ракетної кризи Америка приголомшено усвідомила, що сучасна техніка залишала її невразливість у минулому [3, с. 25]. На сучасному етапі США змінили своє ставлення до ЛА, хоча інтереси їх – не змінилися.

США потребують союзництва з ЛА не тільки через перетин особливих сфер зацікавленості (нафта, зброя, повстанці, наркотики) і задля забезпечення власної безпеки, а й тому, що в даний час у всьому світі ставлення до США відрізняється

найбільшим протистоянням з часів закінчення Другої світової війни. Через це, поліпшуючи відносини з країнами ЛА США одночасно знижують антиамериканське напруження у світі. Частка цього регіону в світовому експорті збільшилася з 3,5 до 5%, з якого половина всього експорту йде до США. Військові витрати країн ЛА зросли з 16 до 26 млрд. дол. і регіон стає одним з найбільш привабливих ринків для міжнародних торговців зброєю. Тут Вашингтон виявив досить важливу ініціативу, знімаючи ті обмеження, які існували протягом багатьох років на постачання новітніх озброєнь в цей регіон.

Увага США сьогодні головним чином акцентується на антинаркотичних і контртерористичних напрямках – в Андському регіоні, а також розвитку вільної торгівлі. Проблеми безпеки набули актуальності після 11-го вересня – США фінансує антитерористичну діяльність в регіоні, особливо – у Колумбії У червні 2002 р. США і інші члени Організації Американських Держав підписали Міжамериканську Конвенцію проти Тероризму.

Із того часу, як в січні 1994 р. укладено Північноамериканську Торговельну Угоду (NAFTA) США вирішили створити подібний формат щодо Латиноамериканських країн. У ході багаторічних переговорів були сформульовані три проекти, що перебувають зараз у різному ступені готовності: зона вільної торгівлі між США та Чилі (11 грудня 2002 р.), 8 січня 2003 р. адміністрація Буша оголосила, що США почали домовлятися про зону вільної торгівлі з п'ятьма центральноамериканськими країнами-учасниками Загальних ринку (SASM) – Коста-Рікою, Сальвадором, Гватемалою, Гондурасом, і Нікарагуа.

Російська дослідниця А. Орлова зазначає, що «основною метафорою північноамериканського дискурсу є уявлення про «нову еру» взаємин Сполучених Штатів і країн Латинської Америки». Так, наполягає вона, «Б. Обама і А. Валенсуела (радник державного секретаря з питань Західної півкулі) використовують в даному контексті словосполучення «нова ера», Х. Клінтон, поряд з цією метафорою, широко використовує метафору «Нова архітектура співпраці», яку в даному випадку можна вважати синонімічними» [11].

Підкреслює це твердження наступна теза Б. Обами: «немає старшого партнера, немає молодшого партнера». У контексті «спільного вирішення спільних проблем» широко використовуються метафори «взаємних інтересів», «взаємної відповідальності» і «взаємної поваги», які тягнуть за собою відносини співробітництва і партнерства в Західній півкулі. США залишають за собою роль принципово значимого гравця, який лідирує в процесі прийняття найважливіших рішень. Однак в той же час вони намагаються створювати умови партнерства з тим, щоб поліпшити свій імідж в регіоні. Найбільш поширеною фразою серед офіційних представників американської адміністрації став вираз Б. Обами «ми хочемо слухати, а не тільки говорити». А. Орлова зазначає, що США та країни ЛА мають ряд спільних регіональних проблем: проблеми міграції; проблеми забезпечення безпеки громадян США і країн Латинської Америки; проблеми енергетики, кожна з яких складається ще з кола питань [11].

Відтак, керівництво США змінило свою стратегію щодо країн ЛА, тепер (хоча б ззовні) вона нагадує партнерство і співробітництво, а не тиск наддержави на не впливових та економічно залежних сусідів. Однак, варто пам'ятати, що досі США є важливою країною у торговому обігу ЛА, а країни ЛА є боржниками США та їх

економічний баланс залежить від стабільності долара, адже більшість з них є країнами-експортерами сировини.

Щодо ставлення країн ЛА до США, то варто навести уявлення про «дві Америки» С. Бендіксена. Всі держави Центральної і Південної Америки діляться С. Бендіксом на дві групи: 1) соціалістичну коаліцію в складі Венесуели, Куби, Болівії, Еквадору, Парагваю, Бразилії, Уругваю, Аргентини та 2) держави з вільним ринком – Мексика, Перу, Колумбія, Чилі, деякі держави Центральної Америки і Домініканська республіка. Відповідно, другу групу країн автор відносить до групи «друзів» США, яким необхідно допомагати [17, р. 17-25]. Тоді, першу групу – варто віднести до «недрузів», на яких Сполучені Штати не можуть вплинути. Ці держави прагнуть до зменшення влади і впливу США в регіоні.

З іншої точки зору, бажання США подальшого поглиблення взаємного співробітництва в регіоні в XXI ст. звернено до двох пріоритетних груп країн. У них політика США матиме «особливий відтінок». Перша група включає прилеглі до США країни регіону, такі, як Мексика, країни Карибського басейну і Центральної Америки і навіть Куба. Фактично, це сфера «особливих інтересів» США. Зовнішньополітичні дії країн, які входять до неї, прямо позначаються не тільки на зовнішній, а й на внутрішній політиці США, беручи до уваги високий відсоток мігрантів (як колишніх громадян країн ЛА, так і членів іспаномовних діаспор). Друга група включає в себе країни Південної Америки: Аргентину, Чилі, Колумбію, Венесуелу. Особливу увагу в цьому контексті необхідно звернути на американо-бразильські відносини: в спектрі двосторонніх зв'язків співпраця починає перемижатися з елементами конкуренції з окремих питань подальшого загальноамериканського розвитку [15, р. 75].

Щодо взаємодії Іспанії та США в ЛА. Курс соціалістів на чолі з Хосе Луїсом Родрігесом Сапатеро (голова уряду Іспанії з 2004 до 2011 рр.) був спрямований на більш незалежну від американської адміністрації політику щодо країн ЛА і Карибського басейну (ЛАК), що узгоджувалося партійно-ідеологічною близькістю ІСРП з основними латиноамериканськими партіями. Це призвело до відновлення в регіоні іміджу Іспанії, який було підірвано попереднім керівництвом на чолі з Хосе Марією Аснаром Лопесом (голова уряду Іспанії з 1996 по 2004 рр.). Що, в свою чергу, призвело до зближення уряду Іспанії та латиноамериканських країн з більшістю міжнародних проблем. Звичайно, що самостійність Іспанії викликала хвилю невдоволення з боку США прагненням іспанців до більшої самостійності в регіоні [7].

За безпосередньої участі Іспанії розвивається двосторонній діалог між Європою і ЛАК, а також було ініційовано процес створення зони вільної торгівлі ЄС-МЕРКОСУР. Уряд Х.Л. Родрігеса Сапатеро наполягав, що формування стратегічного партнерства ЄС з латиноамериканським регіоном відповідає національним інтересам Іспанії, оскільки передбачає істотні економічні переваги, а в майбутній перспективі може стати й ефективним політичним важелем впливу на світовій арені. На думку соціалістів, узгодження позицій і дій латиноамериканських країн має в майбутньому стати реальною протиположністю гегемоністській політиці США. Відтак, Мадриду відводиться головна роль «історичного мосту». Можливо, саме тому в цей період, не зважаючи на критику з боку американської адміністрації, Іспанія стала більш активно виступати за відміну санкцій проти кубинського режиму і просувати налагодження тісного політичного

діалогу з Кубою, а також розвивати військово-технічне співробітництво з Венесуелою та Болівією. Варто зазначити, що соціалісти загалом багато в чому не погоджувались із Вашингтоном, зокрема, щодо визнання незалежності Косово від Сербії. Дійшло до того, що іспанський уряд прийняв рішення про припинення участі національного військового контингенту в Міжнародних силах безпеки для Косово. Також Іспанія прийняла рішення про вивід іспанських військ з Іраку навесні 2004 р. Відтак, зі зміною уряду, Іспанія стала проводити більш незалежну від США зовнішню політику [7].

Тут слід зазначити, що серйозне загострення відносин між Іспанією і рядом країн Латинської Америки відбулося в результаті тиску на Іспанію США в 2005 р., після підписання контракту на покупку іспанської зброї Венесуелою і Кубою. Зближення соціалістичного приклад-міністра Іспанії Родрігеса Сапатеро з країнами ЛА викликало негативну реакцію з боку США. За дорученням державного секретаря Кондолізи Райс, американська влада провела, щонайменше, вісім зустрічей з різними представниками іспанського уряду у Вашингтоні та Мадриді. У всіх цих зустрічах, представники США виступили проти продажу зброї Іспанією, попередивши її про негативні наслідки, які можуть виникнути через підтримку режиму У. Чавеса. У кінцевому рахунку, воля США була виражена Кондолізою Райс особисто міністру закордонних справ Іспанії Мігелю Анхелю Моратіносу, після чого Іспанія перестала надавати підтримку Венесуелі і іншим країнам Латинської Америки [12].

Але США потребує стратегічного партнера у Південній Америці та політична сила, яка може бути стабільною ланкою у регіоні. Враховуючи конфліктогенність відносин з Венесуелою, США і НАТО можуть сподіватися на Іспанію, як на дипломатичну опору в регіоні [14, с. 38]. Таким чином, роль Іспанії в євроатлантичному інтеграційному просторі є провідною, адже вона виступає унікальним космополітичним посередником між ЄС та країнами Магрибу, НАТО та арабським світом та грає виняткову роль у діалозі держав Середземномор'я [14, с. 40].

Політичне співробітництво країн Латинської Америки та Іспанії полягає у вирішенні конкретних проблем регіону (Іспанія традиційно, поряд з США виступає свого роду міжнародним арбітром у вирішенні політичних криз регіону), а військово (продаж зброї і технологій) співробітництво Іспанії та ЛА в останні роки набуває нові вектори розвитку [12].

Автор приходять до висновку, що не зважаючи на той факт, що більшість країн ЛА дотримуються антиамериканської політики, вони все одно залежать від США, оскільки є країнами-експортерами сировини, а отже залежать від доларових розрахунків. Також, вони є економічними боржниками США, що впливає на зацікавленість Сполучених Штатів у стабільності і розвитку ЛА. Найбільш важливим у відносинах США та ЛА є географічне розташування регіону, яке має безпосереднє відношення до безпеки світового лідера. Щодо інтересів Іспанії в зазначеному регіоні, то вони пов'язані і з історичною спадщиною, і з економічними відносинами, і з прагненням Іспанії зберігати там свій вплив. Оскільки Іспанія є членом ЄС і має найтісніші зв'язки з країнами ЛА, вона пропонує послуги посередника між країнами ЛА та країнами ЄС. На сьогодні значення ЛА як регіону-постачальника енергетичних ресурсів – зростає, а значить і роль Іспанії як посередника збільшується, отож Іспанія продовжує бути впливовим

транснаціональним гравцем, поєднуючи країн-партнерів у міжконтинентальних діалогах. І, зважаючи на таку вагу Іспанії в ЛА, вона слугує посередником між США та країнами ЛА в тих питаннях, які викликають найбільше непорозуміння між США та країнами ЛА. Отож, іспано-американські відносини в Латиноамериканському регіоні характеризуються як співробітництво, але такими вони будуть до того моменту, поки Іспанія не здобуде більшого впливу та ваги в регіоні, ніж це передбачено США.

Література

1. Аникеева Н. Е. Особенности внешней политики Испании в период правления Хосе Луиса Родригеса Сапатеро: 2004–2008 гг. / Н. Аникеева // Вестник МГИМО – Университета. – 2008. – No 2. – С. 10-19.
2. Бжезинский Зб. Стратегический взгляд: Америка и глобальный кризис / Збигнев Бжезинский. – Москва: АСТ, 2013. – 285 с.
3. Бжезинський Зб. Вибір: світове панування чи світове лідерство. / Зб. Бжезинський – К.: Видавничий дім «Київо-Могилянська Академія», 2006. – 204 с.
4. Богданова Т. «Боліваріанська альтернатива для Америки» та її місце у процесах американської інтеграції. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/26585/53-Bogdanova.pdf?sequence=1>.
5. Весела Н. Перспективи політичної інтеграції країн Латинської Америки та Карибського басейну / Н. Весела // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. праць. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2000. – Вип. 21 (Част. I). – С. 36-42.
6. Виноградова Е. Спасет ли Латинская Америка Испанию? Итоги XXII ибероамериканского саммита в Испании. / Е. А. Виноградова. [Електронний ресурс]. – 22 ноября 2012. – Режим доступу: <http://mir-politika.ru/2186-spaset-li-latinskaya-amerika-ispaniyu-itogi-xxii-iberoamerikanskogo-sammita-v-ispanii.html>.
7. Ермоленко И. Перепетии испано-американских отношений на современном этапе / И. Ермоленко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/peripetii-ispanoamerikanskih-otnosheniy-na-sovremennom-etape>.
8. Жолонко Т. В. Українсько-іспанське міждержавне співробітництво у контексті європейської політики України: дис. ... кандидата політичних наук: 23.00.04 «Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку» / Т. В. Жолонко – Миколаїв, 2011. – 302 с.
9. Іспанія Богдана Чуми. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://varianty.lviv.ua/32632-ispaniia-bohdana-chumu>.
10. Кирідон А. Латинська Америка в сучасному світі: основні тенденції розвитку / А. Кирідон, О. Аладіна, О. Гусейнова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/viewFile/2945/2906>.
11. Орлова А. Когнитивный анализ стратегии США в отношении Латинской Америки / Анна Сергеевна Орлова // Вестник МГИМО – Университета. – 2011. – Выпуск № 2.
12. Спасет ли Латинская Америка Испанию? Итоги XXII ибероамериканского саммита в Испании. [Електронний ресурс]. – Виноградова Е. А., 22 ноября 2012 – Режим доступу: <http://mir-politika.ru/2186-spaset-li-latinskaya-amerika-ispaniyu-itogi-xxii-iberoamerikanskogo-sammita-v-ispanii.html>.
13. Федорова К. Зовнішня політика Іспанії на початку XXI століття. [Текст]: моногр. / К. О. Федорова – Warszawa: «Diamond trading tour», 2014. – 100 с.
14. Declaraciones al Corresponsal en Madrid del diario francés «Le Figaro». Madrid, 16 de diciembre de 1963. [Electronic resource]. – URL: <http://www.generalisimofranco.com/Discursos/discursos/1963/00026.htm>.
15. Jorge I. Dominguez, Rafael Fernandez de Castro. Contemporary U.S.-Latin American Relations. Cooperation or Conflict in the 21st Century? New York: Routledge. – 2010. – 252 p.
16. Ley 2/2014, de 25 de marzo, de la Acción y del Servicio Exterior del Estado. [Electronic resource]. – URL: <http://www.lamoncloa.gob.es/espana/eh15/politicaexterior/Documents/LEY%20DE%20ACCION%20EXTERIOR%2025-03-2014.pdf>.

17. U.S. Policy Toward Latin America in 2009 And Beyond // Hearing Before The Subcommittee On The Hemisphere Of The Committee On Foreign Affairs House Of Representatives, February 4, 2009.

18. Política Exterior. [Electronic resource]. – URL: <http://www.lamoncloa.gob.es/espana/eh15/politicaexterior/Paginas/index.aspx>.

19. Global Economic Prospects. – January 2016, Latin America and the Caribbean regional forecast (Annual percent change unless indicated otherwise). [Electronic resource]. – URL: <http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/GEP/GEP2016a/Global-Economic-Prospects-January-2016-Latin-America-and-Caribbean-analysis.pdf>. **Надійшла до редколегії 01.09.2016**

Anastasia Khmel, PhD in History, Department of International Relations and foreign policy Petro Mohyla Black Sea State University, Mykolaiv, Ukraine.

**RELATIONS OF SPAIN AND THE UNITED STATES IN LATIN AMERICAN REGION
AT THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY**

Abstract. *In the article the author highlights the relationship between the US and Spain in the Latin American region, basing on various sources. The author drew attention to the current state of the Latin American region (major economic and political trends) and analyzed US and Spain interests in the region. As for US interests in the Latin American region, the article describes the importance of its geographical location for US security, economic opportunities in the region and opportunities to change anti-American trend of some Latin American countries on the commitment to the United States. The United States reach those interests by the mediation from different countries and through regional economic dependence on the United States. As for the Spanish interests in the region, they are lightened as caused with historical heritage, economic ties and opportunity through Spanish influence in the Latin American region enhance its value in the European Union. Stability and security in the Latin American region is crucial (for various reasons) for the United States and Spain, that's why countries often act with one voice in dealing with the region. The author concludes that the modern Spain-US relationship in the Latin American region can be characterized as cooperation if Spain doesn't gain more weight and influence in the region than United States provides.*

Key words: *foreign policy, the USA, Spain, LA, cooperation, interests.*